

Landstingets kulturstipendiepremiär blev en enkelmenvärdighögtidlighet

Harry Martinson:
"Kulturbegreppet tillvarons kärna"

Katr. Kur. 7.10.1965

Kulturanslag

Anslaget till kulturstipendier blir oförändrat, 25000 kr. Södermanlands läns spelmansförbund fick ett anslag på 3000 kr för verksamheten under 1966 samt dessutom ett engångsanslag på 8000 kr som bidrag till tryckkostnaderna för ett läthäfte.

Premiär för Södermanlands läns landstings kulturstipendier i landstingshuset på måndagseftermiddagen blev enkel och värdig. Inte endast stipendiaterna, landshövding och landsting var samlade utan även flera andra personer som önskade bevista det onekligen historiska tillfället.

Längst fram i salen tronade stipendiaterna utan någo som helst rangordning. Där sågs alltså rektor Allan Degerman, författaren och en av De 18 Harry Martinson, konstnären Karl Herman Rundström, österöcker, folkskollärare Gustaf Wetter, Katrineholm, och fil. mag. Bo Öhngren, Uppsala

Landstingets ordförande Edvin Stigberg hälsade välkommen. Han erinrade om att kulturstipendierna är resultatet av en motion av hr Carl Axel Anderson. Tidigare har landstinget beslutat att årligen köpa konst till sina verk och inrättningar.

KULTUREN OCH POLITIKEN

Det blev sedan stipendiekommitténs tillika initiativtagarens, hr Carl Axel Anderson, tur. Innan han bad landstingets ordförande att överlämna stipendierna gjorde han några reflexioner.

Har vi i dag fått mera kultur i politiken eller mera politik i kulturen, frågade han bl.a. Det är klart att de politiska partierna och det allmänna i sina uttrycksformer visar kulturlivet och dess betydelse på det hela stort och positivt intresse. Förra årets landstingsbeslut om kulturstipendier ligger alltså helt i linje med den positiva inställning till kulturlivet som de senaste åren utsatts från det allmänna sida.

Allan Degerman är en av den svenska folkhögskolans främsta talesmän och har ända sedan 20-talet intensivt arbetat i folkbildningens och den internationella förstälens tjänst. Allan Degerman har framgångsrikt i ett decennium lett folkbildningsarbetet i Södermanland.

Konstnären Carl-Herman Rundström tillhörde redan vid sin debut 1912 tidens radikala faalang. Genom stipendiet har nämnden velat rikta uppmärksamheten på en konstnär som i sin starkt personliga och måleriskt varierande konst visar en ständig förmåga till omprövning och förnyelse.

Folkskollärare Gustaf Wetter, mångårig ordförande i Södermanlands spelmansförbund, har utfört en betydelsefull ideell gärning i insamlandet och bevarandet av det traditionellt folkliga melodibeståndet i Södermanland. Härigenom har ett väsentligt område av landskapets kulturliv räddats åt eftervärlden.

Fil mag Bo Öhngren håller på med en undersökning av Eskilstunas ekonomisk-sociala struktur och dess inverkan på folkrörelsens rekrytering i staden

1875—1900. Undersökningar är ett led i ett större forskningsarbete rörande folkrörelserna och samhället. Nämnden har ansett ett stöd av detta forskningsarbete vara mycket välmotiverat.

Stipendiaterna fick sina utmärkelser av landstingsordföranden.

Södermanlands läns landstings fem första kulturstipendiater. Från vänster fil. mag. Bo Öhngren, författaren Harry Martinson, rektor Allan Degerman, folkskollärare Gustaf Wetter och konstnär Carl-Herman Rundström.

Kvintett fick premiärstipendier

Södermanlands läns landstings fem första kulturstipendier delades på måndagen ut vid en högtidlighet i landstingets sessionssal i Nyköping. Alla fem stipendiaterna: författaren Harry Martinson, rektor Allan Degerman, folkskollärare Gustaf Wetter, konst-

när Carl-Herman Rundström och fil. mag. Bo Öhngren, var närvarande. Landstingets ordförande Edvin Stigberg förrättade utdelningen tillsammans med ordföranden i Kulturstipendienämnden, Carl Axel Andersson.

Stipendiernas tack framfördes av Harry Martinson. — Det kan vara på sin plats att man betraktar den kultursituation, som gör att vi runt om i landet har kulturstipendier. Det är inte bara glädjande utan har också anknytning till historiska företeelser ute i Europa, påpekade talaren och erinrade om att konst och kultur

en gång levde uteslutande av anslag från de makthavande. Harry Martinson tog upp tre skilda tidsepoker, upplyst despoti i Asien, Italien före och under renässansen samt 1800-talets Holland och redogjorde för kulturens ställning. Särskilt Holland var märkligt med en stor kulturell bredd. — Konsten hade ett allmänt

samhällsvärde. Den var ett socialt kulturtecken. Vi har i vår tid kommit fram till något liknande. Kulturbegreppet är inte bara ett fint manér utan själva tillvarons kärna. Utan kultur kan inte människan leva vidare. Konsten är kulturens tecken, en allas lyx, som måste finnas. Den är ett överflöd som

livar människan och gör henne medveten om sig själv och höjer henne över djuren, framhöll Harry Martinson. Mer om stipendiaterna på s. 14.